

Arbeids- og administrasjonsdepartementet

Postboks 8004 Dep.
0030 Oslo

Deres ref.: 20030252
0-3/ERH

Vår ref.: 2003/492
STAB-ØIS TEAM 690

Saksbeh.:

Dato: 19.08.2003

■ Høring - vedrørende forslag til endringer av uttaksbestemmelsene i merverdiavgiftsloven

Konkurransetilsynet viser til brev fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD) av 12. juni 2003 der vi blir bedt om å sende vår høringsuttalelse på rapporten *Merverdiavgift og uttak* via AAD. Høringsfristen er satt til 28. august 2003.

Rapport fra arbeidsgruppe - Merverdiavgift og uttak

Ved siden av omsetning og innførsel, er uttak en av tre begivenheter som utløser plikt til å betale merverdiavgift. Avgift på uttak sikrer at konsum av avgiftspliktige varer og tjenester til privat bruk eller ikke-avgiftspliktig virksomhet avgiftsbelastes på lik linje med for eksempel kjøp fra andre. Foruten å sikre at alt forbruk blir belastet med merverdiavgift, skal uttaksmerverdiavgiften også sikre konkurransenøytralitet.

En intern arbeidsgruppe i Finansdepartementet som har sett på uttaksbestemmelsene foreslår blant annet følgende:

- Det bør bare beregnes uttaksmerverdiavgift i den utstrekning det er foretatt fradrag ved anskaffelsen av den aktuelle varen eller tjenesten i samsvar med merverdiavgiftsloven kap. VI.
- Det er nødvendig at det fortsatt foreligger plikt til å beregne merverdiavgift både ved uttak av varer til bruk privat og til andre formål utenfor merverdiavgiftsloven.
- Det bør innføres bestemmelser om justering av inngående merverdiavgift for kapitalvarer ved endret bruk.
- Plikten til å beregne merverdiavgift ved uttak av tjenester til ikke-avgiftspliktig del av en virksomhet bør fjernes. Fradragsretten ved fellesanskaffelser må da fordeles forholdsmessig etter prinsippet i merverdiavgiftsloven.
- Det er fortsatt nødvendig at det skal betales merverdiavgift ved uttak av tjenester til privat bruk, men at denne avgiftsplikten i praksis avgrenses mot private gjøremål.
- En bør lovfeste et unntak for tjenester som ytes gratis på veldedig grunnlag (pro bono), men unntaket skal ikke gjelde reklameformål og liknende.

Konkurransetilsynets merknader

Omfanget av problemstillinger knyttet til uttaksbestemmelsene i merverdiavgiftsloven er stort. Konkurransetilsynet vil derfor i det følgende hovedsaklig fokusere på konkurransepolitiske problemstillinger.

Konkurransetilsynet er enig i at det fortsatt bør være plikt til å beregne merverdiavgift på *uttak av varer til privat bruk*. Hvis ikke kan for eksempel næringsdrivende ta ut varer til eget forbruk uten å betale merverdiavgift.

Konkurransetilsynet støtter utvalgets anbefaling om at det fortsatt er nødvendig at det skal betales merverdiavgift *ved uttak av tjenester til privat bruk*, men at denne avgiftsplikten i praksis avgrenses mot gjøremål enhver kan utføre uten spesielle forutsetninger. En unngår da at næringsdrivende kan ta ut tjenester til eget forbruk uten at det påløper merverdiavgift. Avgrensingen mot gjøremål enhver kan utføre uten spesielle forutsetninger synes som en fornuftig avgrensing.

Konkurransetilsynet er videre enig i at det bør være plikt til å beregne merverdiavgift ved *uttak av varer til formål utenfor merverdiavgiftsloven*. Merverdiavgift på uttak av varer til virksomhet utenfor merverdiavgiftsloven vil bidra til å sikre like rammevilkår for virksomheter som er utenfor merverdiavgiftsloven.

Forslaget om å fjerneplikten til å beregne merverdiavgift ved *uttak av tjenester til ikke-avgiftspliktig del av en virksomhet* og fordele fellesanskaffelser forholdsmessig vil, som det påpekes i rapporten, kunne skape konkurransevridninger mellom virksomheter som kjøper merverdiavgiftspliktige tjenester i markedet og virksomheter som produserer de samme tjenestene internt.

Etter Konkurransetilsynets oppfatning skyldes vridningsproblemene som nevnes ovenfor at noen typer tjenester er utenfor merverdiavgiftsloven. Konkurransvridningen oppstår siden bedrifter som produserer produkter som er utenfor merverdiavgiftssystemet unngår merverdiavgift på merverdiavgiftsbelagte internproduserte tjenester.

I teorien kunne vridningsproblemene løses ved å pålegge alle bedrifter som produserer produkter utenfor merverdiavgiftssystemet å beregne merverdiavgift på alle merverdiavgiftsbelagte innsatsfaktorer de produserer internt. Da ville internproduksjon og kjøp via markedet bli likestilt. Et slikt system ville imidlertid bety at også de som kun produserer produkter som er utenfor merverdiavgiftssystemet må beregne merverdiavgift på all merverdiavgiftsbelagt internproduksjon. Et slikt system vil sannsynligvis være komplisert og kostbart å gjennomføre. Tilsynet anser derfor dette som en lite hensiktsmessig løsning.

Konkurransetilsynet er bekymret for konkurransevridningene som arbeidsgruppens anbefaling vil kunne medføre. Så lenge enkelte typer virksomheter er utenfor merverdiavgiftssystemet synes det imidlertid ikke å være noen enkel løsning på dette problemet. Selv om utredning av merverdiavgiftsgrunnlaget ligger utenfor arbeidsgruppens mandat vil Konkurransetilsynet peke på at en utvidelse av merverdiavgiftsgrunnlaget vil kunne gi betydelige samfunnsøkonomiske gevinster. Utvidelse av merverdiavgiftsgrunnlaget vil kunne redusere omfanget av merverdiavgiftsskapt konkurransevridninger, redusere omfanget av tilfeller der uttaksbestemmelsene kommer til anvendelse, redusere omfanget av organisatoriske avgiftstilpasninger, gjøre avgiftssystemet lettere å forstå og håndtere, og redusere de administrative kostnadene for næringslivet.